

ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ-ի 2019թ. ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ
ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

2019 թվականին Բանկը, օգտագործելով իր կողմից կիրառվող բանկային նորագույն տեխնոլոգիաները, ունենալով արհեստավարժ աշխատակիցների թիմ, ապահովեց բանկային համակարգում աճող մրցակցության պայմաններում կարողացավ գրանցել ցուցանիշների բարենպաստ դինամիկա, ինչը վկայում է Բանկի գործունեության կայունության, արդյունավետության և ստեղծված իրավիճակում Բանկի կողմից ճիշտ ռազմավարության ընտրության փաստը:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ակտիվները կազմել են 222.4 մլրդ ՀՀ դրամ, որոնք նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ աճել են 0.7%-ով (1.6 մլրդ ՀՀ դրամով):

2019թ. տարեկան արդյունքներով Բանկի ընդհանուր ակտիվների կազմում եկամտաբեր ակտիվների տեսակարար կշիռը կազմել է 83.2%.

2019 թվականի ընթացքում ապահովվել է հաճախորդներին տրված վարկերի ծավալների բնականոն աճ՝ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ մնացորդները կազմելով մոտ 135.9 մլրդ ՀՀ դրամ: 2018թ. ցուցանիշի համեմատ աճը կազմել է 13.3% (15.9 մլրդ. ՀՀ դրամ): Ընդ որում՝ աճել է Բանկի կողմից տրամադրված հիփոթեքային վարկերի ծավալը՝ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմելով մոտ 19.6 մլրդ ՀՀ դրամ՝ նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի 17.3 մլրդ ՀՀ դրամի դիմաց (աճը՝ 13.2%): Բանկի կողմից տրամադրված սպառողական վարկերը 2018թ. համեմատ աճել են մոտ 10.1 մլրդ-ով (45.4%-ով), ինչի արդյունքում 2019թ. դեկտեմբերի դրությամբ կազմել են մոտ 32.4 մլրդ ՀՀ դրամ: 2019 թվականին 2018թ. համեմատ աճել են նաև գյուղատնտեսության (31.12.2019թ. դրությամբ կազմել են 4.3 մլրդ ՀՀ դրամ, 31.12.2018թ. համեմատ աճը՝ +41.1%), շինարարության (31.12.2019թ. դրությամբ կազմել են 10.3 մլրդ ՀՀ դրամ, 31.12.2018թ. համեմատ աճը՝ +5.3%) և առևտրի (31.12.2019թ. դրությամբ կազմել են մոտ 29 մլրդ ՀՀ դրամ, 31.12.2018թ. համեմատ աճը՝ +23.8%) ոլորտների վարկավորման ծավալները: 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ արդյունաբերության ոլորտի վարկերը կազմել են 10.4 մլրդ դրամ՝ նախորդ տարվա համեմատ նվազելով 37.5%-ով:

Բանկի ղեկավարությունը, կարևորելով միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների հետ համագործակցությունը, մշտապես առաջնային դեր է հատկացնում դրանց խորացմանը և ընդլայնմանը:

2019 թվականի ընթացքում ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ-ը շարունակեց ակտիվ համագործակցությունը միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների հետ:

Բանկն ակտիվորեն համագործակցում է հետևյալ միջազգային կազմակերպությունների հետ՝ Նիդերլանդների զարգացման ֆինանսական ընկերության (FMO), DEUTSCHE INVESTITIONS-UND ENTWICKLUNGSGESELLSCHAFT MBH ներդրումային կազմակերպության (DEG), Վերակառուցման և Չարգացման Եվրոպական Բանկի (EBRD), Համաշխարհային Բանկի (WB), Առևտրի և Չարգացման Սևծովյան Բանկի, Հարավ-Արևելյան Եվրոպայի Եվրոպական Հիմնադրամի (EFSE), Գերմանահայկական Հիմնադրամի (KfW), Incofin Investment Management, responsAbility Global Microfinance Fund, Blue Orchard, The OPEC Fund for International Development (OFID), Եվրասիական Չարգացման Բանկի (EDB), SYMBIOTICS SICAV ընկերության, ինչպես նաև այլ միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների հետ:

2019 թվականի ընթացքում ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ-ն իր ներդրումային քաղաքականության շրջանակներում շարունակեց ակտիվ գործունեությունը արժեթղթերի շուկայում՝ ապահովելով համապատասխան ցուցանիշների շարունակական աճ: Բանկը 2019թ. -ին ներդրումային բանկային ծառայությունների սեգմենտում իր հաճախորդներին ներկայացել է առավել ընդգրկուն, բարձրորակ ծառայություններով՝ ամրապնդելով իր կայուն դիրքն այս ոլորտում: Հաշվետու ժամանակաշրջանում Բանկը այլ ընկերությունների համար հաջողությամբ իրականացրել է կորպորատիվ պարտատոմսերի թվով 4 երաշխավորված տեղաբաշխում, ներդրումային պայուսակների վաճառք, թողարկողների արժեթղթերի ռեեստրի և հաշիվների վարում:

2019 թվականի վերջի դրությամբ արժեթղթերում Բանկի ներդրումային պայուսակը կազմել է 38.5 մլրդ ՀՀ դրամ, որի կազմում 61.1%-ը ՀՀ պետական պարտատոմսերն են, 38.7%-ը՝ կորպորատիվ պարտատոմսերը, իսկ 0.2%-ը՝ բաժնային արժեթղթերը:

ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ-ն, կարևորելով տնտեսության ֆինանսական հատվածում արժեթղթերի և կապիտալի զարգացած շուկա ունենալու դերը և նշանակությունը, շարունակեց իր ներդրումն ունենալ արժեթղթերի շուկայի ակտիվացման և զարգացման գործում:

2019 թվականի ընթացքում Բանկը տեղաբաշխել է

- ✓ 3,000,000 ԱՄՆ դոլար ընդհանուր արժեքով 120,000 հատ, 25 ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով, տարեկան 5.5% եկամտաբերությամբ, 51 ամիս մարման ժամկետով չփոխարկվող, կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսեր:

- ✓ 2,854,725 ԱՄՆ դոլար ընդհանուր արժեքով 114,189 հատ, 25 ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով, տարեկան 5.5% եկամտաբերությամբ, 51 ամիս մարման ժամկետով չփոխարկվող, կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսեր:

Ներդրումային բանկային ծառայությունների մատուցման շրջանակներում 2019թ. Բանկի կողմից տեղաբաշխվել են հետևյալ ընկերությունների թողարկումները՝

- «Ազգային Հիփոթեքային Ընկերություն» ՎՎԿ ՓԲԸ՝ 3.5 մլրդ ՀՀ դրամ ծավալով դրամային պարտատոմսեր,
- Ֆինքա ՈՒՎԿ՝ 2 մլն ԱՄՆ դոլար ծավալով դոլարային և 2.5 մլրդ ՀՀ դրամ ընդհանուր ծավալով դրամային պարտատոմսեր:

Տարվա ընթացքում ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ-ն շարունակել է ակտիվ գործունեություն ծավալել արտարժույթային գործառնություններում: Արտարժույթային գործառնությունների ծավալներն ըստ արտարժույթների կազմել են.

- ԱՄՆ դոլարով գործարքների ծավալը՝ մոտ 1 մլրդ ԱՄՆ դոլար,
- ՌԴ ռուբլով գործարքների ծավալը՝ 43.5 մլրդ ՌԴ ռուբլի,
- Եվրոյով գործարքների ծավալը՝ 1.5 մլրդ Եվրո:

2019թ արտարժույթի առքուվաճառքից ստացված զուտ եկամուտը կազմել է մոտ 1 մլրդ ՀՀ դրամ:

Բանկի որդեգրած՝ դեպի հաճախորդն ուղղված քաղաքականության ներքո Բանկը շարունակեց մրցակցային գնանշումներ իրականացնել արտարժույթային շուկայում:

Բանկի կողմից հաճախորդներին է առաջարկվում ԱՐԱՐԱՏ-ԴԻԼԻՆԳ համակարգը, որը հնարավորություն է տալիս անկախ գտնվելու վայրից, առանց ժամանակի կորստի համակարգչով կամ ուղղակի բջջային հեռախոսով իրականացնել արտարժույթի առք ու վաճառքի ցանկացած գործառնություն ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿԻ կողմից սահմանված գնանշումների հիման վրա՝ բանկում գործող ՀՀ դրամով և արտարժույթով հաշիվների մնացորդների սահմաններում:

2019թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի պարտավորությունները կազմել են 185 մլրդ ՀՀ դրամ՝ նախորդ տարվա համեմատ նվազելով 0.5%-ով կամ 875.3 մլն ՀՀ դրամով:

Նախորդ տարվա համեմատ պարտավորությունների նվազումը հիմնականում պայմանավորված է Բանկերի նկատմամբ պարտավորությունների և միջազգային և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից փոխառությունների նվազմամբ: Տարեվերջին Բանկի կողմից միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից և

ոչ ռեզիդենտ բանկերից ներգրավված փոխառությունները կազմել են 69.3 մլրդ ՀՀ դրամ կամ պարտավորությունների 37.5%-ը: Պարտավորությունների կառուցվածքում մեծ տեսակարար կշիռ ունեն նաև Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ավանդները՝ 45.1% կամ 83.4 մլրդ դրամ, որոնք իրենց մեջ ներառում են իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց ընթացիկ հաշիվները, ցպահանջ և ժամկետային ավանդները, ՀՀ կառավարության և պետական հիմնարկների ընթացիկ հաշիվները և ցպահանջ ավանդները: Վերջիններիս մասով 2019 թվականին 2018թ. համեմատ գրանցվել է աճ՝ մոտ 2.6 մլրդ ՀՀ դրամով կամ 3.2%-ով:

2019թ. վերջի դրությամբ Բանկի սեփական կապիտալը կազմել է 37.4 մլրդ ՀՀ դրամ, որը նախորդ տարվա վերջի համեմատ աճել է 2.5 մլրդ ՀՀ դրամով կամ 7.1%-ով:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված կանոնադրական կապիտալը կազմել է 8,803,655 հազար ՀՀ դրամ: Համաձայն Բանկի Կանոնադրության՝ բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 1,760,731 հատ սովորական անվանական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 5,000 դրամ անվանական արժեքով:

2019թ. սեփական կապիտալի աճի արդյունքում մեկ բաժնետոմսի հաշվեկշռային արժեքը կազմել է 21,243.6 ՀՀ դրամ՝ 5,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքի պարագայում:

Հաշվետու տարվա զուտ շահույթը կազմել է 2,263.6 մլն ՀՀ դրամ:

Բանկի գործունեության շահութաբերության ցուցանիշները կազմել են.

Կապիտալի շահութաբերություն (ROE)՝ 6.26%,

Ակտիվների շահութաբերություն (ROA)՝ 1.02%:

Ներքին հսկողական համակարգ

Ներքին հսկողության համակարգը Բանկի զարգացման ռազմավարական նպատակների իրագործման և կառավարման հիմնական տարրերից է:

Բանկի ներքին հսկողության համակարգի գլխավոր նպատակը Բանկի գործունեության ու որոշումների կայացման գործընթացների նկատմամբ արդյունավետ հսկողության ապահովումն է:

Այդ, իսկ նպատակով Բանկում ներդրված է միջազգային լավագույն փորձին համապատասխան ներքին հսկողության համակարգ և հսկողական գործառնություններ, այդ թվում՝ ռիսկերի գնահատման հիման վրա բանկի Ներքին աուդիտի

աշխատանքների պլանավորման, աուդիտի իրականացման և հետստուգումային հսկողության (Follow up) գործառույթ:

Ներքին աուդիտի մասնագիտական գործունեության միջազգային ստանդարտներին ու վարվելակերպի կանոններին համապատասխան Բանկում ներդրված Ներքին աուդիտի գործառույթն ապահովում է անկախ և անկողմնակալ հավաստման (assurance) գործունեության իրականացում՝ ուղղված Բանկի կառավարման, ներքին հսկողության և ռիսկերի կառավարման համակարգերի ու գործընթացների արդյունավետության բարձրացմանը:

Նշվածի ներքո հաշվետու տարվա ընթացքում Ներքին աուդիտի կողմից՝ Տարեկան աշխատանքային ծրագրի համաձայն իրականացվել են ռիսկերի վրա հիմնված Բանկի տարբեր գործարար գործընթացների, տարածքային ստորաբաժանումների, ինչպես նաև տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտի համալիր ու նպատակային ստուգումներ և ուսումնասիրություններ:

Ստուգումների և ուսումնասիրությունների նպատակն է եղել Ներքին աուդիտի կողմից գնահատելու բանկում ներքին հսկողության, ռիսկերի կառավարման, ներքին տեղեկատվական և հաշվետվողական համակարգերի արդյունավետությունը:

Ստուգումների և ուսումնասիրությունների արդյունքները նպաստել են բացահայտված խնդիրների վերացման նպատակով ուղղիչ և կանխարգելիչ միջոցառումների իրականացմանը՝ ուղղված բանկի ներքին հսկողության և ռիսկերի կառավարման համակարգերի ու գործընթացների արդյունավետության բարձրացմանը:

2019 թ.-ի ընթացքում Բանկում բարելավվել է գործառնական ռիսկի կառավարման համակարգը, վերանայվել են իրացվելիության ռիսկի կառավարման ցուցանիշները և վարկային ռիսկի կենտրոնացումների կառավարման համակարգը, ներդրվել է երկրի ռիսկի սթրես թեստավորման համակարգը, վարկային ռիսկի նվազեցման նպատակով բարելավվել է վարկերի մոնիթորինգների գործընթացը՝ բարձրացնելով մոնիտորինգների որակը և ավելացնելով իրականացվող մոնիտորինգների քանակը: Իրականացված միջոցառումների արդյունքում ստեղծվել և գործում է նաև Գործարար գործընթացների կառավարման հանձնաժողովը:

Թողարկողին առնչվող ռիսկերը կապված են նրա ֆինանսատնտեսական գործունեության արդյունքներից և արտահայտվում են ստանձնած պարտավորությունները սահմանված ժամկետներում ամբողջությամբ կամ մասամբ չկատարելու հանգամանքով: Բանկը մշտապես զարգացնում է իր ֆինանսատնտեսական վիճակին սպառնացող ռիսկերի կառավարման արդյունավետությունը և որպես հիմնական ռիսկեր դիտարկում՝ վարկային,

իրացվելիության, շուկայական, գործառնական, տնտեսության վիճակի և օրենսդրության փոփոխություններով պայմանավորված ռիսկերը: Թողարկողի բնականոն գործունեությանը սպառնացող ռիսկեր կարող են առաջացնել նաև արտաքին գործոնները, որոնք թողարկողից անկախ են: Նման ռիսկերից գերծ մնալու կամ հետևանքները նվազեցնելու նպատակով բանկը մշակում է գործունեության անընդհատության ապահովման և արտակարգ իրավիճակներում գործելու ընթացակարգեր:

Վարկային ռիսկը բանկի վարկառուների, փոխառուների և բանկի նկատմամբ պարտավորություններ ստանձնած անձանց կողմից պայմանագրային պարտավորությունները ժամանակին և սահմանված չափով կամ մասամբ չկատարելու հավանականությունն է ինչը կարող է վնաս հասցնել բանկի կապիտալին: Վարկային ռիսկի արդյունավետ կառավարումը բանկի կարևորագույն խնդիրներից է: Վարկային ռիսկերի արդյունավետ կառավարման նպատակով Բանկը կարևորում է վարկային պորտֆելի դիվերսիֆիկացիան, հսկողություն սահմանում տարբեր տեսակի կենտրոնացումների վրա, վարկավորելիս որպես ապահովվածություն նախապատվություն է տալիս վարկառուի վարկունակությանը և վճարունակությանը, ինչի արդյունքում խնդրահարույց վարկերի տեսակարար կշիռը վարկային պորտֆելում բավականին փոքր է:

Իրացվելիության ռիսկ, երբ Բանկի ազատ դրամական միջոցները բավարար չեն ստանձնած պարտավորությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկը կարող է առաջանալ դրամական ներհոսքի կրճատման, ներգրավման աղբյուրների սահմանափակման, մակրոտնտեսական իրավիճակի փոփոխության, օրենսդրական փոփոխությունների, նորմատիվային դաշտի փոփոխությունների և այլ պատճառներով: Իրացվելիության ռիսկի հետևանքով Բանկի հնարավորություններն ակտիվներն արագ և շուկայական գնով իրացնելը կոժվարանա, հետևաբար նաև խնդիրներ կարող են առաջանալ պայմանագրային պարտավորությունները ժամանակին և ամբողջությամբ կատարելու: Իրացվելիության ռիսկերի կառավարման նպատակով Բանկում ներդրվել են սահմանաչափերի պահպանման և ամենօրյա կտրվածքով հսկողության իրականացման մեխանիզմներ: Բանկում իրականացվում են ընթացիկ, կարճաժամկետ և երկարաժամկետ իրացվելիության ռիսկի կառավարում, իրացվելիության ճեղքվածքի և բացասական ազդեցության սցենարային վերլուծություններ:

Ընդհանուր տնտեսության ռիսկեր, երբ ՀՀ մակրոտնտեսական իրավիճակի վատթարացումը կարող է բացասաբար ազդել բանկի գործունեության վրա,

մասնավորապես կարող է ուղեկցվել Բանկի կողմից սպասվող եկամուտների նվազմամբ և շահույթի պլանային ցուցանիշի մակարդակի ապահովման դժվարություններով:

Օրենսդրական դաշտի փոփոխության ռիսկը, որի պատճառ կարող են հանդիսանալ օրենսդրության փոփոխությունները, որոնք կարող են ազդել ինչպես Բանկի գործունեության, այնպես էլ շուկայում տիրող իրավիճակի վրա: Բանկային գործունեությունը պետական կառավարման մարմինների կողմից լիցենզավորման և կարգավորման ենթակա գործունեություն է: Բանկային գործունեության լիցենզավորման և կարգավորման նպատակը ներդրողների և հաճախորդների իրավունքների պաշտպանությունն է, որն իրականացվում է տնտեսական գործունեության նորմատիվների և բանկային ռիսկերի կառավարման համակարգերի սահմանմամբ: Դա նշանակում է, որ հնարավոր են պետական կարգավորման հետ կապված փոփոխություններ, որոնք կարող են էապես ազդել Բանկի գործառնությունների վրա և անգամ բացասաբար ազդել ֆինանսական ցուցանիշների վրա:

Մրցակցային ռիսկ, որն առաջանում է ՀՀ բանկային ծառայությունների շուկայում անընդհատ սրվող մրցակցության պայմաններում, ինչն էլ իր ազդեցությունն է ունենում Բանկի ֆինանսական ցուցանիշների վրա, որի պատճառով Բանկը չի կարող երաշխավորել պլանավորված շահույթի ստացումը:

Կադրերի հոսունության ռիսկ, որն իրենից ներկայացնում է մրցունակ կադրերի աշխատանքից ազատման դեպքում Բանկի վնասներ կրելու հավանականությունը:

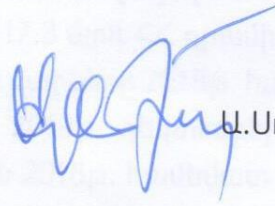
Գործառնական ռիսկը, որը կարող է ի հայտ գալ ներքին գործընթացների, համակարգերի խափանմամբ, մարդկային գործոնի կամ արտաքին գործոնների բացասական ազդեցության արդյունքում, ինչը կարող է կորուստ բերել բանկի կապիտալի և/կամ շահույթի վրա: Գործառնական ռիսկի հետևանքով կարող է վտանգվել նաև բանկի համբավը: Գործառնական ռիսկերի գնահատման և մոնիտորինգի համար Բանկում գործում է ռիսկային պատահարների վերաբերյալ տեղեկատվության հավաքագրման համակարգ:

Տոկոսադրույքի ռիսկ, որը ֆինանսական գործիքների տոկոսադրույքների փոփոխությունների արդյունքում արժեքի փոփոխության ռիսկն է, որն էլ իր հերթին կարող է ազդել Բանկի զուտ շահույթի վրա: Շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունը կարող է ազդել Բանկի ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքերի վրա: Նման տատանումները տոկոսադրույքների անսպասելի

փոփոխության դեպքում կարող են ինչպես ավելացնել, այնպես էլ նվազեցնել տոկոսային մարժան, հանգեցնել վնասների: Բանկում տոկոսադրույքի Կառավարման նպատակով կիրառվում են բազիսային, եկամտաբերության կորի փոփոխության և ժամկետային անհամապատասխանության ռիսկերի գծով վերլուծություններ:

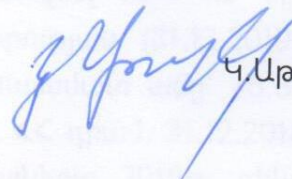
Արտարժույթի ռիսկ, որն իրենից ներկայացնում է արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքով ֆինանսական գործիքների արժեքի տատանման ռիսկը: Արտարժույթի ռիսկն առաջանում է, երբ արտարժույթով արտահայտված փաստացի կամ կանխատեսված ակտիվները գերազանցում են կամ պակաս են նույն արտարժույթով արտահայտված պարտավորություններից: Ելնելով ՀՀ-ում տնտեսական, քաղաքական զարգացումներից և հաշվի առնելով բանկային համակարգի զարգացման ներկա վիճակը, Բանկի զգուշավոր գործելակերպը, Բանկ-Հաճախորդ գործարար հարաբերությունների ներկայիս դրսևորումները, ինչպես նաև այն, որ ՀՀ կենտրոնական բանկը հստակ կանոնակարգել է և խիստ հսկողություն է իրականացնում բանկերի նկատմամբ, նշված ռիսկերի ի հայտ գալու հավանականությունը ձգտում է նվազագույնի:

ԱՐԱՐԱՐՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորհրդի նախագահ՝

Ա.Սուվարյան

ԱՐԱՐԱՐՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորհրդի անդամ՝

Կ.Աթոյան